

ВЗАЄМОВІДНОСИНИ ЗБУДНИКІВ БАКТЕРІАЛЬНИХ ХВОРОБ КАРТОПЛІ

Положенець В.М., Немерицька Л.В., Журавська І.А.

Житомирський національний агроекологічний університет,
бульвар Старий, 7, Житомир, 10008, Україна
E-mail: innazhuravska1@gmail.com

Під час зимового зберігання картоплі особливо небезпечними є збудники бактеріальних хвороб, зокрема: *Pectobacterium carotovorum* subsp. *carotovorum*, *P. carotovorum* subsp. *atrosepticum* разом з *Clavibacter sepedonicum*, *Pseudomonas fluorescens* і *Bacillus mesentericus*. Весною при перебиранні картоплі в більшості випадків бульби з симптомами мокрої гнилі мають змішану інфекцію, причому в їх патологічному процесі переважають такі роди, як *Pectobacterium*, *Clavibacter*, *Bacillus*, *Pseudomonas*.

Метою наших досліджень було вивчення різновидностей збудників бактеріального походження та їх взаємовідносин в процесі патогенезу змішаних гнилей бульб при зберіганні картоплі.

На основі аналізу збудників бактеріальних хвороб із бульб з симптомами змішаних гнилей нами виділений комплекс бактерій, які беруть участь в патогенезі цього захворювання. В більшості випадків в патологічному процесі мокрої гнилі залучені бактерії, що належать до чотирьох родів *Pectobacterium*, *Clavibacter*, *Bacillus*, *Pseudomonas*.

У результаті проведення досліджень нами встановлено, що видовий склад бактерій, виділених із зразків бульб картоплі з симптомами мокрої гнилі був різний, але перевагу мали здебільшого види родів *Pectobacterium* (*P. carotovorum* subsp. *carotovorum*, *P. carotovorum* subsp. *atrosepticum*), *Bacillus* (*B. mesentericus*, *B. mycoides*) та *Pseudomonas* (*P. fluorescens*, *P. xanthochlora*). Із бульб, уражених мокрою бактеріальною гниллю майже в рівній кількості ізолювалися представники родів *Pectobacterium* і *Bacillus*.

При вивченні різних комбінацій взаємовідносин бактерій, які задіяні у патогенезі мокрої гнилі найбільш часто траплялися комплекси гнилей за участю наступних видів: *P. carotovorum* subsp. *carotovorum* + *Pseudomonas xanthochlora*; *P. carotovorum* subsp. *carotovorum* + *P. carotovorum* subsp. *atrosepticum* + *Bacillus mesentericus*; *P. carotovorum* subsp. *carotovorum* + *Pseudomonas fluorescens* + *Bacillus mesentericus*.

Досить часто при зберіганні картоплі на бульбах із симптомами кільцевої гнилі зустрічалися різновиди збудників бактеріозів в комбінаціях *Clavibacter sepedonicum* + *P. carotovorum* subsp. *carotovorum* + *Pseudomonas fluorescens* та *Clavibacter sepedonicum* + *P. carotovorum* subsp. *atrosepticum* + *Pseudomonas fluorescens* + *Bacillus mesentericus*.

На нашу думку, присутність більше двох збудників бактеріальних хвороб у хворих бульбах картоплі може змінювати характер резистентності сортозразків до бактеріозів. Цю особливість слід враховувати при проведенні цілеспрямованої селекції на ці ознаки.